

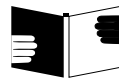

KNIOVNY PRO VŠECHNY

EVROPSKÁ STRATEGIE PRO MULTIKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ (ESME)

Příručka

KNIHOVNY PRO VŠECHNY – EVROPSKÁ STRATEGIE PRO MULTIKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Příručka

Autoři:

Multikulturální centrum Praha (Česká republika) (Barbora Loudová Stralczynská, Johanna Pokorná)

Immigrant Institute (Švédsko) (Randi Myhre, Miguel Benito)

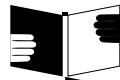
Stadtbücherei Frankfurt am Main/Městská knihovna ve Frankfurtu nad Mohanem (Německo) (Vera Dopichaj, Birgit Lotz, Silke Schumann)

okay.zusammen leben/ Poradenské centrum pro migraci a integraci (Advice Center for Migration and Integration) (Rakousko) (Eva Grabherr, Elmar Hasović)

Multikulturální centrum Praha (Česká republika)
Praha 2010

Manuál a Příručka jsou dostupné v češtině, angličtině, němčině a švédštině v tištěné verzi i ke stažení na projektové webové stránce.

ÚVOD

Evropské veřejné knihovny se za posledních padesát let své existence v důsledku globalizace, technického a technologického rozvoje výrazně proměnily. Pozitivních změn je hodně: zlepšila se dostupnost knihoven široké veřejnosti, zvýšila se míra využívání nových knihovních technologií nebo se rozšířily knihovní fondy a služby. Jedním z ovlivňujících faktorů v posledních desetiletích byla i proměna cílové skupiny čtenářů a s ní související nevyhnutelná proměna nabídky knihovních služeb. Dnes již nikdo nepochybuje o tom, že veřejná knihovna má být opravdu knihovnou pro všechny, institucí, jejímž úkolem je poskytovat služby dnešní pestré společnosti. Veřejná knihovna je důležitým styčným bodem, kulturním, vzdělávacím a informačním centrem v místě své působnosti. Nabízí formální i neformální přístupy ke vzdělávání, které je otevřené a dostupné nejširší veřejnosti bez rozdílů věku, pohlaví či národnosti. Zároveň je místem odpočinku, zábavy, prostorem pro setkávání lidí a budování sociálních vazeb. Knihovna by vždy měla sledovat cíl interkulturality – vytvářet otevřený prostor pro rovný přístup k informacím, neustálý rozvoj a uspokojování informačních a vzdělávacích potřeb všech návštěvníků. V tomto smyslu knihovna podněcuje sociální integraci na místní úrovni a zároveň umožňuje seznámení s kulturním bohatstvím jiných národů a kulturní rozmanitostí obecně. Napomáhá tak lepšímu pochopení odlišností mezi jednotlivými sociálními skupinami, což může vést k více harmonickému soužití.

Příručka „Knihovny pro všechny – Evropská strategie pro multikulturní vzdělávání (ESME)“ je jedním z výstupů stejnojmenného evropského projektu, do něhož se zapojily knihovny ze Švédska, Rakouska, Německa a České republiky. Cílem projektu je na evropské úrovni podpořit rozvoj místních veřejných knihoven a vytvořit nové modely pro interkulturní knihovní služby. Tato příručka nabízí srozumitelný návod, jak proměnit veřejnou knihovnu v lokální multikulturní vzdělávací centrum. Také obsahuje kontrolní seznam – postup krok za krokem, včetně konkrétních klíčových opatření, jak postupovat při uskutečňování modelu „knihovny pro všechny“.

V manuálu projektu najdete podrobnosti o aktivitách realizovaných v jednotlivých partnerských zemích (dostupný v tištěné formě nebo na internetové stránce projektu www.librariesforall.eu). Jedna kapitola v manuálu se věnuje činnosti poradní skupiny pro multikulturalitu, která je jedním z nejdůležitějších inovačních prvků projektu. Manuál i příručka jsou k dispozici v angličtině, češtině, němčině a švédštině. Na projektové internetové stránce naleznete také další informace o projektu a odkazy na ostatní informační zdroje.

Autoři publikace by rádi poděkovali všem kolegům z partnerských knihoven a neziskových organizací, kteří podpořili vznik této příručky svými zkušenostmi, radami a připomínkami k jejímu obsahu. Věříme, že příručka bude sloužit jako inspirace pro knihovny a podnítí jejich další rozvoj.

ZKUŠENOSTI S REALIZACÍ PROJEKTU:

Projekt EU se zaměřením na celoživotní vzdělávání „Knihovny pro všechny – ESME“

Projekt „Knihovny pro všechny – Evropská strategie pro multikulturní vzdělávání (ESME)“ je dvouletým evropským pilotním projektem realizovaným v období od října 2008 do září 2010. Jeho cílem je podporovat vznik a rozvoj multikulturních veřejných knihoven a modelů interkulturních knihovnických služeb. Klíčovou rolí v rámci projektu hraje spolupráce knihoven se členy místních komunit migrantů. Cílem této spolupráce je zapojit „kulturní kapitál“ migrantů do rozvojového procesu.

S ohledem na tento cíl byly v rámci místních knihoven zapojených do pilotního projektu v České republice, Německu, Rakousku a Švédsku zřízeny poradní skupiny pro multikulturalitu. Tyto poradní skupiny tvořili knihovníci a vybraní členové místní komunity migrantů. Skupiny se pravidelně scházely, aby se podílely na průzkumu potřeb místní komunity a projednaly návrhy týkající se rozšíření nabídky služeb a aktivit příslušných knihoven. V některých případech se členové poradní skupiny podíleli i na realizaci aktivit. Členové poradní skupiny hrají důležitou roli při navazování kontaktu s cílovou skupinou. Získávají a šíří informace o knihovně a jejích službách v rámci místní komunity a pomáhají knihovně s propagací. Dalo by se říci, že působí jako místní vyslanci knihoven.

V každé zemi proběhl cyklus pilotních seminářů pro knihovníky a další odborníky v oblasti interkulturality, jejichž cílem bylo podpořit na evropské úrovni rozvoj veřejných knihoven v multilingvální a multikulturní knihovny pro všechny. V průběhu těchto seminářů formulovali knihovníci, migranti a organizace migrantů nové myšlenky a nápady, jak vytvářet a dále rozvíjet multikulturní veřejné knihovny a knihovnické služby. Příklady témat seminářů jsou: multikulturní služby pro rodiny, uživatelské hledisko, příklady dobré praxe v sebevzdělávání nebo komunikace s cizinci v knihovně.

Modely multikulturních knihoven byly realizovány a vyhodnoceny ve čtyřech různých regionech Evropy. Na základě zkušeností s průběhem projektu byl vytvořen manuál s radami a pokyny, jak proměnit knihovnu v „knihovnu pro všechny“ a vybrány příklady dobré praxe. Výstupy projektu byly zveřejněny na internetové stránce projektu www.librariesforall.eu.

Příklady multikulturních služeb nabízených knihovnami zapojenými do pilotního projektu.

Ve spolupráci s místními partnery knihovny připravily řadu multikulturních služeb a aktivit:

- podpora rozvoje bilingvismu dětí – cílová skupina rodiče, rodiny a zařízení předškolního vzdělávání
- podpora osvojování si druhého jazyka – cílová skupina noví čtenáři
- zvyšování úrovně znalostí a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií - cílová skupina migranti, zejména ženy
- podpora interkulturního dialogu – cílová skupina dospělí - multikulturní výstavy a další speciální aktivity

Níže uvádíme několik příkladů:

Knihovna v rakouském městě Götzis zahájila projekt výuky němčiny pod názvem „Němčina k snídani“ (Deutsch zum Frühstück), jehož cílovou skupinou jsou ženy-migrantky. Jde o neformální setkání spojená se snídaní, která se v knihovně konají jednou týdně. Účastníci si čtou a diskutují vždy na jiné téma a mají možnost blíže poznat místní poměry a některé zvyky hostitelské země.

V rámci českého projektu vytvořily Multikulturní centrum Praha a Městská knihovna v Praze informační materiály o knihovně v sedmi jazycích (ruském, ukrajinském, mongolském, vietnamském, čínském, anglickém a německém) a ve spolupráci s Centrem pro integraci cizinců otevřely nízkoprahový kurz češtiny pro cizince. Knihovna dále nabízí počítačové kurzy pro cizince s cílem zvýšit jejich úroveň znalostí a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií. Probíhají také různé aktivity pro děti – příkladem je zábavné dopoledne pro děti v knihovně zaměřené na jejich seznámení s knihovními službami nebo víkendový pobyt s názvem „Můj domov“ organizovaný neziskovou organizací InBáze Berkat, v jehož průběhu děti malovaly a povídaly si o vztahu k zemi svého původu a k České republice. Jejich kresby byly součástí výstavy děl cizinců žijících v Praze, která proběhla v září 2010 v Městské knihovně v Praze v pobočce Opatov. Výstava zaznamenala velkou návštěvnost a její zahájení bylo spojeno s velkolepou vernisáží s bohatým kulturním programem.

Základní snahou poboček frankfurtské knihovny v městských částech Gallus a Sindlingen je podpořit rozvoj znalosti prvního a druhého jazyka. Primární cílovou skupinou jsou rodiče a rodiny cizinců. Knihovny nabízejí speciálně navržené úvodní seznámení s knihovnou s cílem ukázat rodičům, jak mohou být knihovní materiály využity k podpoře rozvoje jazykových znalostí dětí. Knihovna sestavila speciální sbírku pro rodiče, která obsahuje brožury a knihy pro rodiče a obrázkové knížky pro děti v několika jazycích. Na setkáních rodin čtou odborníci nahlas v různých jazycích. Byly vytvořeny zvláštní „zábavné krabice“¹ obsahující vícejazyčné knížky a materiály, které podporují porozumění jazyku a tvořivost mladých posluchačů.

Ve Švédsku se do projektu zapojila veřejná knihovna v městské části Biskopsgården v Göteborgu, která se účastní zároveň projektu se zaměřením na vzdělávání dospělých (VIDARE/VIL). Tento projekt je ukázkou dobré praxe a v jeho rámci probíhá jednou týdně několik počítačových kurzů a neformální konverzační trénink ve švédštině. Knihovna také otevřela kurz základů práce na počítači pro ženy. Tyto kurzy jsou velice žádané, protože polovina obyvatel městské části Biskopsgården je cizího původu, a účastní se jich zejména imigranti. V kavárně knihovny se konají otevřené konverzační lekce, v současnosti je nabízena i konverzace o angličtině a kurdštině. Konverzační skupiny občas pořádají kulturní či sociálně orientované exkurze nebo zvou zvláštní hosty a odborníky, aby přednášeli o specifických tématech, které posluchače zajímají (např. požární ochrana). Ve spolupráci s místními obyvateli, kteří zároveň působili jako členové poradní skupiny pro multikulturalitu, byl naplánován cyklus interkulturních setkání, která odrážela rozmanité kulturní zájmy obyvatel městské části Biskopsgården v Göteborgu: cyklus prezentací známých autorů-migrantů, posezení v kavárně s pletemím a akce pro rodiny s tanečním či hudebním programem, divadelním představením pro děti, vyprávěním pohádek v různých jazycích, tvořivými dílnami pro mládež v průběhu letních školních prázdnin nebo promítáním filmů.

Cílem projektu ESME je inspirovat veřejné knihovny na úrovni EU, aby ve spolupráci s místními partnery zaváděly a rozvíjely multikulturní knihovní služby. Vytvořením poradní skupiny pro multikulturalitu se v rozvojovém procesu pojí kulturní kapitál migrantů s odbornými znalostmi a zkušenostmi knihovníků, což je přínosné pro všechny zúčastněné strany. Doufáme, že tato příručka bude užitečná v procesu zavádění interkulturních služeb ve veřejných knihovnách a stane se základem pro další diskusi a výměnu zkušeností a nápadů.

¹ Tzv. „Aktionskisten Interkulturelle Leseförderung“

SHRNUTÍ

Podmínky realizace projektu byly v každé z partnerských zemí odlišné. Rozdíly se projevily na mnoha úrovních, např. v místních společenských podmínkách, složení komunit migrantů a většinové společnosti či ve struktuře místní populace z hlediska geografie města. V tomto ohledu byly podmínky realizace jednotlivých lokálních projektů jedinečné a nenapodobitelné. Přesto se již v počátečních fázích projektu ukázalo, že místní projekty mají hodně společného, protože jejich základní cíle byly stejné: zlepšit komunikaci a sdílet informace, budovat sítě, zapojit a integrovat rozdílné a různorodé komunity, vytvářet soubor nových služeb na míru nové cílové skupině. Jak již bylo zmíněno, nejdůležitější zkušeností lokálních projektů bylo vytvoření poradní skupiny pro multikulturalitu. Výsledkem její činnosti byly dílčí projekty, služby a nové aktivity knihoven. Nabídky knihoven se sice odlišovaly s ohledem na místní podmínky, ale základní myšlenka a motivace, které knihovny vedly, byly v mnoha případech podobné.

Knihovny v zemích s kratší zkušeností s migrací se snažily navázat kontakt s komunitami migrantů, informovat je o obecných službách nabízených knihovnou a otevřít jazykové kurzy. V Praze tak například byly v pobočkách knihovny zřízeny Infopointy s cílem usnadnit komunikaci s migranty a podpořit jejich informovanost. V Praze a Rakousku se zlepšila dostupnost knihoven, migranti se blíže seznámili s prostředím knihovny, dostávají se jim informace ve více jazycích. U většiny knihoven, které se účastnily projektu, byl posílen důraz na jazykovou výuku a kurzy. Knihovny s většími zkušenostmi v oblasti multikulturality se ve svých projektech zaměřily na specifické skupiny migrantů (např. kurzy práce s počítačem pro ženy ve Švédsku nebo zaměření na rodiče a rodiny v Německu a Rakousku). Všechny knihovny nabízely aktivity v oblasti poezie, hudby a dalších druhů umění. Na úrovni vedení knihoven byl vývoj v oblasti vztahů s veřejností v každém z místních projektů přibližně podobný: knihovny vytvořily sítě kontaktů s dalšími organizacemi, jednotlivci a komunitami a upevnily vzájemné propojení, což otevřelo nové možnosti spolupráce do budoucna. Úspěch místních projektů se projevil v tom, že jsou nadále udržitelné i po skončení projektu a navíc nahromadily potenciál pro další expanzi myšlenky interkulturních knihoven.

Při realizaci projektu se projevily různé faktory, které přispěly ke zdárnému průběhu aktivit na každé z úrovní. Některé z ovlivňujících faktorů lze konkretizovat, jiné jsou obecného charakteru a prolínají se celým projektem. K obecným faktorům úspěchu patří kvalitní vedení, úcta, spolupráce a otevřenost. Jde o nutné podmínky úspěšné realizace jakéhokoliv podobného projektu a jejich splnění je přínosem pro všechny zúčastněné strany. Knihovny díky tomu zvýšily míru integrace a podpory komunitě migrantů, získaly novou cílovou skupinu, rozšířily čtenářskou a návštěvnickou základnu. Další faktory úspěchu vyplynuly z procesu realizace jednotlivých místních projektů. Průzkum a zjišťování potřeb jsou považovány za klíčový prvek úspěchu projektu. Knihovnám totiž umožnily systematicky a cíleně zaměřit projektové aktivity a správně oslovit cílovou skupinou vhodnými programy a službami. Zásahu na dosaženém úspěchu mají i další sdružení, s nimiž knihovny spolupracovaly (tato spolupráce byla obzvlášť obohacující v případě výuky jazyků), například v Rakousku, kde knihovna využívala vzdělávací a jazykový program „mehr Sprache. Früher Spracherwerb und Mehrsprachigkeit – eine Herausforderung für Familien und Institutionen früher Bildung“ (Více jazyka: osvojování jazyka v raném věku a rozvoj multilingvismu – výzva pro rodiny a vzdělávání v raném dětství) a v České republice, kde knihovna spolupracovala s Centrem pro integraci cizinců. Tato forma spolupráce je pro knihovny a partnerské organizace přínosem i v dalších směrech. Posiluje jejich postavení v rámci nově vytvořených sítí a prostřednictvím sdílení informací, zkušeností, vybavení, prostor a zdrojů je učí novému, což vytváří kombinaci, která je ke prospěchu všem.

KONTROLNÍ SEZNAM – POSTUP KROK ZA KROKEM

V předcházejících kapitolách jsme se zaměřili na zkušenosti jednotlivých knihoven s projektem „Knihovny pro všechny“. V této kapitole naleznete přehledně sestavený kontrolní seznam – návod krok za krokem – jak systematicky aplikovat nápady a myšlenky realizované knihovnami zapojenými do projektu. Náš projekt navazuje na projekty zaměřené na problematiku kulturní rozmanitosti a podpory knihovnám na jejich cestě k modelu multikulturních vzdělávacích center. V rámci těchto projektů vzniklo několik odborných publikací. Jejich obsah je stále aktuální a může posloužit jako návod při zavádění nových multikulturních služeb. Odkazujeme tedy na „Kontrolní seznam pro plánování aktivit“ (Check-List for Action Planning), který se poprvé objevil v publikaci „Kulturní rozmanitost – Jak mohou knihovny podněcovat rozmanitost v komunitách“ (Cultural Diversity - How Public Libraries Can Serve Diversity in the Community). Tento seznam jsme doplnili o některé položky získané ze zkušeností s projektem „Knihovny pro všechny“, kupříkladu s fungováním poradních skupin a výsledky průzkumu potřeb cílové skupiny.

Kontrolní seznam pro plánování akcí

1) Chopte se iniciativy

Vedení knihovny především musí chtít „jít do toho“. Pokud vyšší úrovně vedení knihovny nepovažují služby pro multikulturní komunitu za důležité, tyto služby nikdy nebudou naplánovány adekvátně a z hlediska financování toho na ně moc nezbude. Pokud nemá zájem vedení knihovny, proč by ho měli mít zaměstnanci?

2) Stanovte si jasné a měřitelné cíle – strategický plán

Vedení knihovny má být schopno vysvětlit, proč je důležité zavádět novinky v této oblasti. Aktivita mají být prezentovány tak, aby zapadaly do strategických plánů knihovny a vedly k jejich naplňování. Dalším důležitým krokem je určit, které aktivity by se měly zrealizovat a jakých cílů by mělo být dosaženo.

3) Hleďte politickou podporu

Aktivity v oblasti multikulturality mohou být určitými sociálními skupinami vnímány jako kontroverzní a vedení knihovny musí být připraveno vysvětlit, proč je důležité poskytovat služby zajímavé pro multikulturní komunitu. Rada knihovny, příp. ekvivalentní politický subjekt, by měla schvalovat nebo dokonce hájit tyto aktivity knihovny.

4) Personál přesvědčený o správnosti myšlenky

Častokrát se mezi zaměstnanci najdou takoví, kteří z různých důvodů považují služby pro multikulturní komunity za důležité. Takových zaměstnanců by si vedení knihovny mělo všimnout a podporovat je.

5) Informace o místní komunitě

Jazykové a kulturní složení místní populace se evidentně bude měnit, někdy dokonce velice rychle kvůli neutichajícím migračním proudům a událostem v různých částech světa. Je proto důležité sledovat vývoj a aktivně pracovat s aktuálními údaji o populaci nebo dalšími relevantními statistickými daty a zároveň využívat další místní informační zdroje, které nám poskytnou aktuální představu o složení místní populace.

VIZ KAPITOLA 2 MANUÁLU:
**Zjištění potřeb cílové skupiny
nebo Švédský kontrolní seznam**

² Jens Ingemann Larsen; Deborah L. Jacobs; Ton van Vlimmeren. Cultural Diversity : How Public Libraries Can Serve The Diversity In The Community. (Kulturní rozmanitost: jak mohou veřejné knihovny podporovat rozmanitost v rámci komunit.) International Network Of Public Libraries, Bertelsmann Foundation, December 2003, <http://conferences.alia.org.au/alia2004/pdfs/vlimmeren.t.paper.pdf>

6) Vyhledávejte spolupráci s uživateli služeb

Mnohé komunity migrantů a jazykové skupiny si vytvořily vlastní organizace, mají své oficiální nebo neoficiální mluvčí apod. Tyto osoby a organizace mohou posloužit jako focus groups, jejichž prostřednictvím může knihovna získat lepší představu o potřebách různých skupin a zjistit, jak reagují na různé iniciativy knihovny.

VIZ KAPITOLA 3 MANUÁLU:
Poradní skupina pro multikulturalitu

7) Učte se od druhých

Tato studie by měla ukázat, že knihovny by se mohly naučit mnohému od jiných knihoven po celém světě. Řada knihoven má podobná očekávání, potřeby a problémy v oblasti poskytování služeb multikulturním skupinám. Vždy lze najít někoho na národní nebo mezinárodní úrovni, kdo je schopen pomoci.

8) Vytipujte si potenciální partnery v rámci místní sítě

V této analýze jsme se zaměřili na různé formy partnerství a sítě mezi knihovnami, které jim umožňují učit se jedna od druhé a rozdělit si práci. Taková spolupráce by měla být vyhledávána, kdy je to jen možné: každá z knihoven zapojených do projektu totiž umožňuje rozšiřovat své služby při menším množství vynaložené energie ve srovnání se situací, kdy by každá knihovna musela zvládnout všechny aspekty projektu sama. Žádná knihovna, bez ohledu na to, jak skvěle funguje nebo je financována, by se do podobného projektu neměla pouštět úplně sama.

9) Oblasti zaměření

V závislosti na potřebách místní komunity, úrovní existujících knihovnických služeb, dostupných zdrojích atd. se knihovna musí rozhodnout, které aktivity budou mít prioritu. Například strategický plán může obsahovat více kroků –

od základních po pokročilé. V případě určité komunity může být hlavní prioritou informování veřejnosti nebo programové nastavení knihovny, v jiných komunitách může být prioritou rozšiřování sbírek knihovny nebo důraz na internetové zdroje.

10) Vyhodnocení aktivit a kritické ohodnocení nastavení projektu

Podobně jako v případě jiných rozvojových projektů je rozšiřování knihovnických služeb pro multikulturní skupiny procesem neustálého učení. Je velmi důležité vyhodnotit míru dosažení stanovených cílů – tzn. určit, které cíle byly a které nebyly dosaženy – aby náš podnikatelský plán i nadále odpovídal aktuálním potřebám. Důležitá je také flexibilita, tzn. schopnost reagovat na měnící se potřeby, populaci a politické prostředí.

11) Institucionalizace služeb jako součást každodenní práce.

Jak již bylo zmíněno výše, klíčovým faktorem na organizační úrovni je institucionalizace služeb. Zároveň platí, že v momentě, kdy se multikulturní služby stanou integrální součástí běžného provozu knihovny, je mnohem pravděpodobnější, že příslušníci kulturní menšiny dostávají spravedlivý díl nabízených služeb.

Tři zlatá pravidla

Pokud chcete, aby vaše knihovna úspěšně uspokojovala potřeby rozmanité společnosti, měli byste mít na paměti tři zlatá pravidla:

1) Závisí přímo na odhodlání vedení, zda se něco změní.

Bez podpory managementu a dobrého řízení nedosáhnete trvalých výsledků.

2) Klíčovým faktorem v komunikaci a spolupráci

osob pocházejících z různých jazykových a kulturních prostředí je úcta. Při jakémkoli plánování by vaším mottem mělo být: „Nic, co je přesahuje, a nic bez nich.“

3) Je potřeba zvolit holistický přístup k věci.

Pokud jsou všechny součásti systému řízeny promyšleně a s ohledem na jejich vzájemné propojení, dosáhnete synergeckého efektu 1+ 1= 3.

KONTROLNÍ SEZNAM PRO ZJIŠŤOVÁNÍ POTŘEB CÍLOVÉ SKUPINY

Analýza prostředí

Vytvořeno Heli Henriksson Vasare, zakladatelkou knihovnických služeb pro migranty ve Švédsku a pozdější manažerkou nákupu v Městské knihovně v Göteborgu.

Tento kontrolní seznam obsahující konkrétní otázky je návodem, jak postupovat krok za krokem a zároveň se dozvědět více o cílových skupinách ve spádové oblasti vaší knihovny.

1. Demografická statistická data/Struktura obyvatelstva

- Počet obyvatel ve spádové oblasti
- Věková struktura
- Počet obyvatel/rezidentů–migrantů (rezidenti, kteří nejsou původem Švédové, Češi, Němci atd.) rozdělených dle země původu, přibližná struktura na základě věku, pohlaví a jazyka (zaměřte se na menšiny nejen jazykové, ale i náboženské)

2. Vzdelávání

A. Povinné školní vzdělávání

- Jak je organizována výuka rodného jazyka?
- Existují monolingvální třídy nebo školy (vyjma většinového jazyka)?
- Které jazyky a pro jaké věkové skupiny/úrovně znalostí jazyka?
- Jaký je počet učitelů jazyků v systému povinného školního vzdělávání a na jaké jazyky se specializují?
- Je ve školních knihovnách kromě literatury ve většinovém jazyce dostupná i cizojazyčná literatura?

B. Předškolní vzdělávání

- Existují monolingvální (vyjma většinového jazyka) mateřské školy nebo jazykově smíšené mateřské školy?
- Kolik dětí v předškolním věku nemluví většinovým jazykem?
- Kolik učitelů působí v mateřských školách/zřízeních předškolního vzdělávání a jaké jazyky ovládají?

C. Vzdelávání dospělých

- Jakým způsobem je organizováno vzdělávání v druhém jazyce pro dospělé migranty (na základní a pokročilé úrovni znalosti jazyka)?
- Alfabetizační trénink ve městech a městských částech

- Vzdělávání dospělých na sekundární úrovni
- Výuková centra ve spádové oblasti
- Lidové střední školy

3. Péče o starší lidi

- Existuje domácí péče/domovy pro starší lidi ve spádové oblasti vaší knihovny?
- Jsou zde monolingvální (kromě většinového jazyka) komunity/chráněná bydlení pro starší lidi/specializovaná oddělení apod.?

4. Přijímání uprchlíků ve městě

- Jakým způsobem je ve městě organizováno přijímání uprchlíků?
- Dostává knihovna státní dotace na podporu integrace uprchlíků ve městě?

5. Aktivity organizací

- Najdou se ve vašem okolí sdružení, od kterých byste mohli získat informace o organizacích migrantů?
- Jaké je zaměření těchto organizací?
- Existují zde zavedené organizace migrantů, žen, sdružení rodičů a učitelů, místní pobočka organizace Červeného kříže, organizace Zachraňte děti (Save the Children)?

6. Ekonomika

- Nacházejí se ve spádové oblasti vaší knihovny velké podniky, které zaměstnávají velký počet migrantů?
- Využívají knihovny lidé, kteří sice v oblasti pracují, ale bydlí jinde?
- Nacházejí se ve vašem okolí malé a střední podniky provozované migranty (např. restaurace, obchody)?

7. Plány do budoucna týkající se výstavby infrastruktury a bydlení v dané lokalitě

KNIHOVNY PRO VŠECHNY – EVROPSKÁ STRATEGIE PRO MULTIKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ (ESME)

Příručka

Autoři:

Multikulturní centrum Praha (Česká republika) (Barbora Loudová Stralczyňská, Johanna Pokorná)

Immigrant Institute (Švédsko) (Randi Myhre)

Stadtbücherei Frankfurt am Main/Městská knihovna ve Frankfurtu nad Mohanem (Německo) (Vera Dopichaj, Birgit Lotz, Silke Schumann)

okay.zusammen leben/ Poradenské centrum pro migraci a integraci (Advice Center for Migration and Integration) (Rakousko) (Eva Grabherr, Elmar Hasović)

Produkce: AMOS Typografické studio s.r.o.

Grafický návrh: Eva Petržílková

Editace: Johanna Pokorná, Barbora Loudová Stralczyňská

Překlad: Olga Richterová, Katarína Bendíková, Klára Blahůtová Kavanová, Ylva Mörk, Randi Myhre

Koordinátor projektu: Social Architecture Team Three (Austria) (Brigitte Kukovetz, Manfred Leonhardt)

Multikulturní centrum Praha (Česká republika)

Praha 2010

www.librariesforall.eu, www.mkc.cz, www.mlp.cz/libraries

Projekt Knihovny pro všechny byl spolufinancován Evropskou komisí. Názory uvedené v této publikaci jsou stanoviskem autorů a Komise nezodpovídá za jakékoli použití informací v ní obsažených.

